

позитивно змінити готівковий оборот серед населення, а і зменшити показники інфляції та збільшити економічне зростання в країні.

Завдяки правильному просуванню банківських продуктів можна здійснити процес виведення банківської системи з кризи, мінімізувати відсоток банкрутства банків, який зараз перебуває на досить високому рівні.

На сучасному етапі подальше удосконалення збутової і комунікаційної політики банків є необхідною умовою розширення не тільки депозитної, а і кредитної діяльності на банківському ринку. Це потребує від банків виважених рішень щодо вибору зони дії, активізації рекламної діяльності і застосування інноваційних комунікаційних інструментів просування на ринок кредитів для фізичних осіб. Суттєве значення для активізації діяльності банків у сфері кредитування споживчих потреб населення є забезпечення ефективності їх рекламних кампаній.

Список літератури.

1. Васильєва Т.А. Маркетинг у банку: Навчальний посібник. ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ» – 2014. – с.248-250
2. Герасименко Р.А. Збутова і комунікаційна політика банку на ринку кредитних продуктів для фізичних осіб і оцінка їх ефективності/ «Финансы, учет, банки» №1 (20) – 2014.
3. Закон України «Про банки і банківську діяльність». – ст. 56 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
4. Закон України «Про рекламу» – ст. 24 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80/page2>
5. Офіційний сайт НБУ – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/>

УДК 336.712

**Нагорна О.В., к.е.н., доцент, доцент
кафедри інвестиційної діяльності**

Olana_n@ukr.net

**Василишен Ю.В., к.е.н., старший викладач
кафедри інвестиційної діяльності**

vasylyshen@gmail.com

РЕГІОНАЛЬНО ОРІЄНТОВАНА БАНКІВСЬКА СИСТЕМА: СТВОРЕННЯ, ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНИХ БАНКІВ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Анотація. Досліджується питання щодо створення надійного інституційного середовище регіону, що передбачає розбудову регіонально орієнтованої банківської системи, зокрема забезпечення створення, функціонування та розвитку регіональних банків в Україні.

Регіональність банківської системи є основою розвитку сучасної національної банківської системи, так і економічної системи регіону, водночас забезпечуючи максимальне задоволення потреб клієнтів регіону, а регіональні банки як її учасники мають відшукувати нові форми участі в регіоні. Відтак, регіональний банк – це банк, що здійснює спеціалізовані фінансово-посередницькі операції на території регіону з метою розвитку його економіки та успішність функціонування якого залежить від фінансового стану юридичних і фізичних осіб даного регіону. За такого позиціонування регіонального банку у рамках регіональної обмеженості реалізується пряма залежність успішності діяльності банку від успішності розвитку регіону.

На нашу думку, варто виділити додаткові кваліфікаційні характеристики регіонального банку, що відрізняють його від інших кредитних установ, які функціонують на регіональному ринку фінансового посередництва, а саме:

- банківські послуги реалізуються на ринку регіону;
- пасиви банку формуються в основному за рахунок коштів фізичних і юридичних осіб регіону;
- регіональний банк незалежний від фінансових ресурсів банків інших регіонів;
- формування власного капіталу банку відбувається за кошти резидентів регіону.

Зауважимо, що регіональні банки як домінуючі фінансові посередники можуть брати на себе роль лідерів із розвитку регіонів. А функціонування та розвиток регіональних банків може відбуватись двома способами:

- появою нових банків;
- зміною статусу і вдосконаленням функцій наявних банків.

Ефективне функціонування регіонального банку потребує його участі у розвитку економіки регіону, тісної взаємодії з органами місцевої влади, ефективної продуктової політики й концентрації ресурсів у регіоні.

Особливості функціонування регіональних банків обумовлюють застосування таких методичних підходів до визначення їх впливу на регіон, а саме:

- регіональні банки є невід'ємною складовою економіки області;
- роль регіональних банків у соціально-економічному розвитку області оцінюється за допомогою економіко-математичного моделювання;
- планування і прогнозування результатів діяльності банків варто виконувати в контексті їх впливу на розвиток регіону.

На наш погляд, специфіка регіонального банку визначається концентрацією його активів у конкретному регіоні. Важливою також є форма власності на капітал. Вважаємо, місцеві органи влади й суб'єкти господарювання повинні стати співзасновниками й акціонерами таких банків, оскільки їх створення сприятиме задоволенню потреб економіки регіону. Участь місцевих адміністрацій – необхідність для таких банків, бо саме регіональна влада зможе їх підтримати і в разі потреби врятувати.

Варто зауважити, що особлива ознака функціонування регіональних банків у зарубіжних державах – їх орієнтація на потреби місцевих громад, економіки регіону і його населення. Результатом роботи регіональних банків є сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, фінансування регіональних проектів, обслуговування малого і середнього бізнесу та сприяння зайнятості населення, що вбачається важливим у контексті розвитку регіону.

За сучасних умов, відсутність регіональних банків як основи регіонально орієнтованої банківської системи не дозволяє повністю задовольняти потреби економіки регіонів України та уповільнює їх розвиток.

Для реалізації функціонування регіонального банку треба дотриматись таких передумов: допомога держави і НБУ у створенні інфраструктури банківського ринку, активізація ролі місцевих органів влади у формуванні регіональних банків, регіональний банк повинен приносити прибуток і працювати на благо засновників, зміна ставлення регіональних банків до клієнтів: перехід від позицій «боротьба за гроші клієнта» до позицій «задоволення потреб клієнта й отримання прибутку».

Через відповідні специфічні, притаманні їм функції – інвестиційну, системоутворюючу, стимулюючу, обслуговуючу, стабілізаційну та соціальну – регіональні банки впливають на суб'єктів економіки. За таких умов варто конкретизувати ці функції, що представлені в таблиці 1.

Функціональний вплив регіональних банків на суб'єктів економіки

Суб'єкти Функції	Домашні господарства	Суб'єкти господарювання	Держава
Інвестиційна	Розширення спектру інвестиційних послуг; підвищення добробуту	Розширення і модернізація виробництва; посилення конкурентних позицій	Прискорення темпів соціально-економічного розвитку
Системо-утворююча	Ефективна співпраця з іншими суб'єктами економіки	Ефективна співпраця з іншими суб'єктами економіки	Сприяння стабільному регіональному розвитку
Стимулююча	Ефективне використання заощаджень	Ефективне використання фінансових ресурсів	Стимулювання соціально-економічного розвитку
Обслуговуюча	Забезпечення кредитними ресурсами; отримання доходів від заощаджень; доступність банківських послуг	Кредитні ресурси для інвестицій і поповнення оборотного капіталу; доходи від депозитів; доступність банківських послуг	Забезпечення реалізації державної політики
Стабілізаційна	Зниження ризику втрати заощаджень	Зниження ризику втрати фінансових ресурсів	Забезпечення стійкості банківської системи
Соціальна	Поліпшення добробуту і забезпечення благополуччя	Збільшення обсягів виробництва і прибутку	Підвищення якості та рівня життя

Вищезгадані функції дозволяють позиціонувати регіональні банки як соціально орієнтованих учасників процесу реалізації програм регіонального розвитку, бо саме від ефективного функціонування регіонального банку залежить результативність його взаємодії з економікою регіону.

Регіональні банки складають основу регіонально орієнтованої банківської системи, але крім них до вказаної системи входять територіальне управління НБУ; філії, відділення, представництва місцевих банків; філії, відділення, представництва інорегіональних та іноземних банків; банківські об'єднання, асоціації, які зареєстровані і діють на території регіону.

Отже, створення, функціонування та розвиток регіональних банків надасть змогу регіонам країни вийти на якісно новий рівень економічного та соціального розвитку, оскільки нерівномірний доступ населення та суб'єктів господарювання до банківських послуг у регіоні ще більше підсилює диспропорції та загострює депресивні тенденції у віддалених районах.

Література:

1. Василен Ю.В. Банки у формування інвестиційного потенціалу регіону: дис. канд. екон. наук: 08.00.08/ Юрій Володимирович Василен; [наук. керівник. С.В. Онікієнко]; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ, 2015.-232.

2. Дідик, С. М. Сучасний стан регіональної банківської системи України [Текст] / С. М. Дідик // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2014. – № 4, т. 2. – С. 210-215.

УДК 336.77:005.334:330.341.1

Онiкiснко Сергiй Володимирович
д.е.н., доцент, професор кафедри iнвестицiйної дiяльностi
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
E-mail: ua_info@ukr.net

СЕК'ЮРИТИЗАЦІЯ БАНКІВСЬКИХ РИЗИКІВ: ЗВОРОТНІЙ БІК ФІНАНСОВОЇ ІННОВАЦІЇ

У доповіді розглянуто негативні наслідки сек'юритизації банківських ризиків у контексті регулювання запровадження фінансових інновацій та надано рекомендації стосовно напрямків покращення регуляторної політики.

У випадку коли мова іде про запровадження інновацій у банківській сфері учасниками ринку за власною ініціативою, завжди виникає питання яким чином реагують на ці зміни органи регулювання і нагляду, серед яких «законодавцем моди», поза сумнівом, виступає Базельський комітет. Серед інших вад базового підходу до регулювання, що знайшов своє відображення у рекомендаціях Комітету (Базель 1, 2, 3) однією з найбільш критичних є його неспроможність усвідомити ендогенність банківських і фінансових ризиків. Ці ризики не є апіорі даними: вони викають як наслідок рішень значної кількості економічних агентів, що функціонують у банківській і фінансовій системах [1]. Базовий принцип економічного аналізу (одна з форм якого сформульована, як «Критика Лукаса») зауважує на потребі враховувати зміни у поведінці агентів, у випадку зміни їх економічного або регуляторного середовища [2].

З високою долею ймовірності можна припустити, що поява більшої частини фінансових інновацій може бути пояснена саме бажанням фінансових інститутів обійти регуляторні обмеження, по відношенню до яких вони субординовані (це ще називають регуляторним арбітражем).

Для прикладу, розглянемо ті наслідки сек'юритизації, які не передбачалися регулятором. Спонукаючи банки до сек'юритизації з метою позбавитися від боргів, регулятор намагається зменшити ризик банкрутства банку. Але, діючи таким чином, регулятор, фактично, зменшує мотивацію банку до ретельної перевірки якості цих боргів, і, можливо, помітно підвищує ризик дефолту по цінним паперам випущеним у якості аналогу цього боргу. Проте, як правило, банківські, як, загалом, і фінансові регулятори, здебільшого застосовують санкції до покупців цих цінних паперів. Звісно, якщо регулятор дотримується строго мікропруденційного підходу і приймає до уваги окремо ймовірність банкрутства кожного окремо взятого банку, проблема мотивації може виникнути лише в двох випадках: (1) якщо ці цінні папери були придбані іншим банком (і, таким чином, залишилися у межах банківської системи), або (2) якщо банк-емітент погодився (поза рамками існуючих договірних зобов'язань і з єдиною метою – зберегти репутацію) у випадку виникнення проблем надати покупцям компенсацію, наприклад, шляхом зворотного викупу цінних паперів за ціною, що вища за їх ринкову вартість.

Отже, якщо банк-емітент безповоротно сек'юритизує усі свої кредити, регулятор, який дотримується у своїй діяльності концепції мікропруденційного регулювання, у цьому випадку взагалі не перейматиметься з того факту, що банк-емітент не прикладає значних